

„CELÝ ĽUDSKÝ ŽIVOT NIE JE NIČ INÉ
AKO CESTA K SMRTI“ SENECA

Tajomstvo života

„VIDEL SI V SMUT-
NOM JESENNOM
PODVEČERE PADAŤ
LÍSTIE? TAK PADAJÚ
KAŽDÝ DEŇ DUŠE
DO VEČNOSTI.
JEDNÉHO DŇA
TAKÝM PADAJÚCIM
LISTOM BUDEŠ I TY.“
J. ESCRIVÁ

Kamkoľvek kráčate, Boží dych vám vráza do tváre. Taká je jeseň. Skúste sa otočiť, a zo všetkých strán k vám hovoria bezhybní poslovia sviec. Svetlá cintorínov, horiace ruky tých, ktorí odišli...Závan večnosti.

**„HUDBA DOSTÁVA SVOJ
SKUTOČNÝ VÝRAZ AŽ V TICHU
A PRETO POTREBUJE TICHU
TAK, AKO ŽIVOT POTREBUJE
SMRŤ...JEJ NAJSUGESTÍVNEJŠÍ
ÚČINOK NIE JE DANÝ TÓNOM,
ALE JEHO PRERUŠENÍM.
PRETOŽE JESTVUJÚ TICHÁ
PLNÉ TAJOMSTVA, ÚZKOSTI,
TICHÉ USTRAŠENÉ CHVÍLE...
PRÁVE V NICH TÓNY, KTORÉ
PREŽIJÚ, ZÍSKAVAJÚ SILNÝ
ÚČINOK...“ V. JANKÉLÉVITCH**

Aká je bezmocnosť ľudí nad priepasťou smrti? Ako sa zmení kvalita života tých, ktorí vedia, že ich dni sú už zrátané? Čo by sme urobili, ak by nám ktosi povedal, že nám zostáva už len „chvíľka“?

Hoci sa smrť na nás díva akoby z výšky, odsúvame ju kam nedovidno, je od počiatku v nás, v zajatí našich myšlienok, skutkov, rozhodnutí. Napriek tomu však krátkozrako vylievame svoj čas ako zrnká vesmírneho prachu do prázdna. Svoje talenty úzkostlivo zakopávame pod náhrobné kamene egoizmu a pochabo odvraciamе tvár od Svetla. Sme zaneprázdnení, nervózni, uponáhľaní... zaslepení. Hľadáme, ale nevieme čo. ...

Pane, zastav naše skrehnuté blúdiace duše svojim láskyplným dychom. Naplň nás tichou radosťou z Tvojej prítomnosti a dôverou, že aj nás raz pritiahneš (ako dušičky našich blízkych) do svojho večného kráľovstva.

ANEŽKA RICHTARIKOVÁ

Pochopenie pre mladost'

„VY STE NÁDEJOU CIRKVI I SVETA.
VY STE MOJOU NÁDEJOU!“

Ach, aké šťastie, že už žijeme v 21. storočí! Máme slobodu prejavu, vyznania... Do kostola ideme vždy, keď cítíme potrebu. Všetko je OK. Nemusia nás už trápiť zraňujúce spomienky našich starých rodičov, ktorí žili v časoch brániacich človeku dýchať s Bohom.

Niekedy mám chuť vrátiť čas, keď vidím, ako sa viera stáva životným stereotypom. Láka ma minulosť, keď sa rodičia a deti ponáhľali do chrámu len veľmi opatrne, lebo ľubiť Ježiša bolo zakázané. Ale o to viac kráčali s láskou, túžbou v srdci a s obrovským oduševnením.

Nebolo to vtedy plné lásky a presýtené neochvejnou vierou? Dnes prichádzajú rodiny z nedeľnej svätej omše, sadajú si k sviatočnému stolu a pomodlia sa. O chvíľu však už v televízii, v škole a medzi kamarátmi počúvajú slovo cirkev skloňovať vo všetkých pádoch a nie v najlepšom svetle. Naša sloboda vyznania...

Mám pocit, že stojíme na vysokom kopci a pomaly sa nám zosúva zem pod

nohami. Padáme... A práve preto prišiel medzi nás človek veľkého ducha a podáva nám záchranné lano. Je plný optimizmu a lásky, vkladajúci všetku nádej do mladých. Povzbudzuje nás k dosahovaniu tých najvyšších ideálov, preniká do našich duší svojím slovom, otvára nám srdcia a učí nás milovať Ježiša, aby naša duša vždy kráčala k nebu v rukách Krista, pevná a istá.

Povzbudíme sa slovami Svätého Otca: „Treba, aby cirkev mala hlboké pochopenie pre to, čo je mladosť, aký význam má pre každého človeka. Treba tiež, aby mladí poznali cirkev, aby v nej videli Krista, ktorý kráča stáročiami s každou generáciou, s každým človekom. Kráča s každým ako priateľ. V živote mladého človeka je dôležitý deň, keď sa presvedčí, že On je jediný priateľ, ktorý nesklame a na ktorého sa môže stále spoľahnúť.“ (Ján Pavol II.; Prekročiť prah nádeje)

LUCIA HUDÁKOVÁ
levočské gymnázium
sv. Františka z Assisi

Byť krásny, ako sa len dá

Duetá sú, z môjho subjektívneho pohľadu, takým realistickým únikom od reality. Považujem totiž humor (obzvlášť satiru a recesiú) za článok, ktorý odlišuje nás, ľudí, od zvierat. Alebo v horšom prípade ľudí od hlúpych ľudí. Humor je znakom prítomnosti vyššej inteligencie. A vyššia inteligencia predpokladá aj existenciu duše.

Humor vychádzajúci z duše je, zrejme, ten najlepší. Aj samotný Pán Boh musel mať zmysel pre humor. Stačí len, ak sa na seba pozriete do zrkadla. Alebo na svojho psa, ktorý nie je o nič krajší.

Asi by sme nikdy nedokázali, čo sme ani nedokázali, iba sme si mysleli, že sme to dokázali. A to je dobré. Humor nás povznáša nad tieto naše neúspechy a je šťastným optimizmom. (V mojom prípade trpkého pesimizmu s optimistickým nadhľadom.)

Aby som vás nedoplietol týmito slovnými skomoLeninami, poviem vám niečo zrozumiteľné. Ešte predtým si však vyhradzujem právo na používanie vlastného slovníka. Nepochopia ho Nemci, Angličania, Francúzi, ale iba vy a možno Poliaci či Rusi. Slováci totiž majú vysokú inteligenciu, takže môžeme byť na seba hrdí. Ešte keby sme toľko nepili a nenadávali, veď „život je toľ krásny, toľ krásny si ty; toľ krásny si neni, toľ neni krásny ani život“.

Poviem si, nemôže byť krásny každý, ale možno iba takých 9 zo 100. Samozrejme, tisíc. Hustota krásneho obyvateľstva sa na Slovensku pohybuje v priemernom rozmedzí. Tak sme na tom veľku dobre, na rozdiel od Američanov a Iračanov. Ale ak si spomeniete na nejakého krásneho Slováka, môžete si gratulovať, že niekoho takého poznáte.

Ja si spomínam napríklad na Jula Satinského. Prepáčte, Júliusa Satinského, aby to neznelo príliš familiárne. No iste by som si s ním, pravda, ak by s tým súhlasil, potykal. Žiaľ, už nemám tú možnosť. Bol to naozaj krásny človek! A ešte aj je, aj keď už len krásny.

Prial by som si ho za strážneho anjela. Myslím, že s anjelom archanjelom by som si veľa zábavy neužil. No s Julom (prepáčte) by sme preskákali všetky záhrady, pooberali všetky čučoriedky a pri plote by sme si len tak sadli a vtípkovali, až pokým by nás šľak netrafil.

Krásnych ľudí bolo určite viac, aj vy môžete byť krásni ako Charlie Chaplin. No, ten možno nebol až taký krásny.

Teraz mi napadol Ludovýd Štúr, Slovák ako repa. Keby sme sa držali jeho pravidla písať ako počuješ, asi by som nemusel tak váhať pri mojich krásnych myšlienkach, čo písať s tvrdým a čo s mäkkým i.

Veď nie všetci krásni ľudia musia mať zmysel pre humor ako napr. Ján Pavol II., pretože jeho humorom je láska, ktorá by bez tejto bohumilej vlastnosti nikdy nedosiahla svoj rozkvet a zmysel niekoho obšťastniť, pochopiť. Preto sa všetci hádame s našimi matkami a otcami, lebo nám chýba trochu tej sebaironie. Vo vojne by asi bojovali malí chlapci v tom svojom bojovom veku s tými hračkárskymi zbraňami, ako by povedal môj ctený Julo. A my starší by sme sa len tak pozerali, fandili im. Oni by vyriešili za nás všetky spory a neboli by žiadne straty.

S úsmevom na tvári bude svet krajší. Buďme teda krásni aj my, takí krásni, ako sa len dá! A verte mi, že môžete byť ešte krajší ako najžiarivejšia modelka s mierami 90-60-90. Len mi verte!

JÁN GONDA

Bez strachu odpovedz na nasledujúce otázky.
Otestuješ si svoju schopnosť pozeráť na svet s humorom.
Pri každej z nich označ možnosť, ktorá ti
najlepšie pozdvihne náladu.

Máš zmysel pre humor?

1. Ty a tvoja skrinka v šatni:

- a. Nájdeš v nej list od tajnej učiteľky (2b)
- b. Objavíš v nej otázky a odpovede na dnešný test (3b)
- c. Nenájdeš ju (1b)

2. Stretnutie s profesorom býva radosť:

- a. Ak ho nestretnieš (2b)
- b. Pozdraví sa ti prvý (1b)
- c. S úsmevom sa ti prihovori (3b)

3. Si pred tabuľou a je horúco. Prečo je ti tak veselo?

- a. Všetko vieš (3b)
- b. Mlčíš ako partizán a je to dosť zábavné (1b)
- c. Máš kupón z časopisu Cesta (2b)

4. Čo by ťa tak potešilo cez prestávku?

- a. Správa o odpadnutí nasledujúcej hodiny (2b)
- b. Oznámenie testu štýlom „prekvapko“ (3b)
- c. Pekné počasie (1b)

5. Cestou domov sa utešuješ:

- a. Už len štyrikrát a je tu víkend (2b)
- b. Dnes som opäť bodoval (3b)
- c. Doma bude aspoň teplo (1b)

VYHODNOTENIE:

Skupina A: 5 – 7 bodov

Ty si ale beťár! Smeješ sa rád a často. Daj pozor, aby si to niekedy neprehnal. Zrejme

si veselá kopa. V istých veciach však musíš byť aj ty vážny. Nezabúdaj, že smiech je liek, no v nesprávnej situácii nadobúda i podobu vznikajúceho problému.

Skupina B: 8 – 13 bodov

Si na tom dobre. Tvoj humor je zdravý a snáď aj inteligentný. Vyzerá to na zlatú strednú cestu. Zrejme už poznáš hranice humoru i jeho liečivé účinky. Si náš!

Skupina C: 14 – 15 bodov

Pozor! Najvyšší počet bodov nie je vždy zárukou úspechu. Dúfam, že nie si suchár, čo sa tvári ako Einstein. Že nemám pravdu? Tak to som si vydýchol. Mal by si sa však viac uvoľniť a pozrieť na svet i z iných strán. Držím ti palce. SCOOPY

GsM pod Eiffelovkou

V nedeľu 4. mája sa pred budovou nášho gymka po rozlúčkovej sv. omši zhromaždilo vyše 35 mladých ľudí. Obyčajné nedeľné popoludnie sa nieslo v znamení neobvyčajných očakávaní. Pred nami bol náš dlho plánovaný výlet do Francúzska.

Keďže sme Rakúskom prechádzali v noci, ani sme sa nenazdali a boli sme v Nemecku. Ako jeden z nezabudnuteľných zážitkov treba predovšetkým spomenúť rannú hygienu na ex-

kluzívnych pumpách... A keď sme konečne začali chytať francúzske rádiové stanice, vedeli sme, že cieľ je blízko.

Do Paríža sme zrejme priniesli upršané počasie, ktoré ale našťastie dlho nevydržalo. Už nás totižto čakal Victorom Hugom preslávený *Notre-Dame*. Nie sme síce poverčiví, no nikto si nenechal ujsť príležitosť postaviť sa na stred Paríža pred touto majestátnou katedrálou v nádeji, že sa tam raz ešte vráti. Medzi ďalšie navštívené atrakcie patrila legendárna väznica *Conciergerie*, radnica *L'Hôtel de*

Ville, námestie *La place de Vendôme*, bulvár *St. Michel* či nemenej známa *Sorbonne*. Tým naj tohto dňa bola stará parížska dáma *La tour Eiffel*. Správne – Eiffelovka. Stáť na jej vrchole a mať mesto snov ako na dlani – na to sa nezabúda... Po namáhavom dni a dvoch nociach v autobuse najviac potešili dve skutočnosti – večera vo *Flunchi* a ubytovanie v hoteli F1.

V stredu nás čakalo 20 km vzdialené sídlo kráľov – *Versailles*, odkiaľ sme sa po prehliadke paláca a rozľahlých záhrad vybrali do Invalidovne (*L'Hôtel des Invalides* – vo vnútri sa nachádza okrem múzea i Napoleónov hrob) i Louvru. Nočný Paríž sa s nami rozlúčil blikotom Elyzejských polí a vysvieteným Víťazným oblúkom. Naše posledné pohľady patrili originálu Sochy slobody a opäť Eiffelovke.

Predpoludnie nasledujúceho dňa sme už strávili v kempe *St. Maxime*, odkiaľ sme zo slnkom rozpálenej pláže dovideli až na malebné *St. Tropez*. Toto mestečko sme navštívili v podvečerných hodinách, kedy sme si pozreli frekventovanú žandársku stanicu a povymetali butiky. Mohli ste nám závidieť – kým vy ste dreli školské lavice, my sme chytali bronz vyvalení pri mori na Azúrovom pobreží...

Energiu nám vzal nabitý program nasledujúcich dní – mestá *Nice* s tým najazúrovejším morom, filmovými festivalmi prešlávané *Cannes* či francúzske Benátky *Port Grimmeau*. Navyše sme sa počas spiatocnej cesty domov (len tak mimochodom – nikomu sa nechcelo odísť a do autobusu sme sa po chaotickom balení vtrepali v sklesnutej nálade...) zastavili pri *Monacu* a v talianskom prímorskom meste *St. Remo*.

Zmorení dlhou cestou, no plní nových zážitkov sme v nedeľu večer dorazili do Prešova. A po omši sme sa predsa len radi všetci rozišli domov, kde nás už netrpezlivo čakali naši najdrahší, pre ktorých sme okrem darčiekov prinášali aj to najcennejšie – samých seba...

MARIANA ZELENÁKOVÁ

Vojenčina pre ženy?

GSFA LEVOČA

Au-pair

Zahranicie, exotika krajín
a cestovanie – často
skloňované slová, keď sa
zatvárajú brány škôl.

Je neoceniteľné, koľko toho cestovaním získate, vôbec teraz nemyslím na financie. Všetko to väčšinou začína veľkým strachom. Predsa „až vtedy zistíš malé kura, že je malé, keď príde na veľký dvor“.

Každého stretnú komplikácie, problémy, ale obohatený skúsenosťami sa bez ručičky rodičov vráti nejdenný ako „titan“ medzinárodných staníc.

Nabrať nezaplatiteľné skúsenosti by si mal vyskúšať každý! Aj tí, ktorí si myslia, že možnosť nemajú. A pri troche kreativity získate kontakty alebo priateľov. Treba sa odhodlať!

Ako hovorí armádne moja profesorka: „Všetky dievčatá by si mali vyskúšať au-pair, tak ako všetci chlapci vyslúžia základnú vojenskú službu.“ Možno na prvé počutie dosť tvrdé, ale tie slová majú váhu pravdy.

Vítam teda späť na Slovensku všetkých pricestovaných „titanov“ a držím palce tým, ktorým sa to doposiaľ nepodarilo.

ZUZANA HASAJOVÁ

PS. Vždy si pre prípad núdze vezmite so sebou číslo slovenskej ambasády a číslo vášho pasu!

*Budova Gymnázia školských
bratov v Rači.*

PaedDr. Jozef Varga, riaditeľ školy

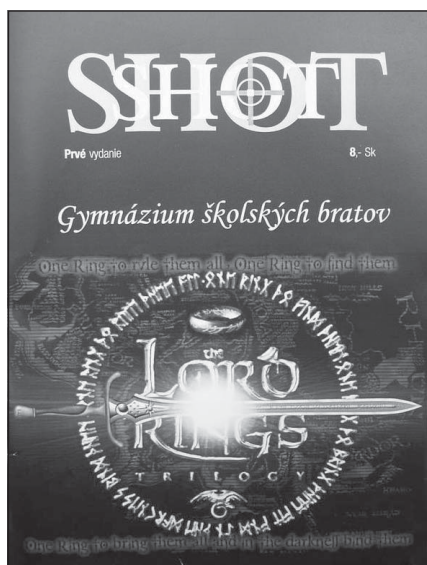
10 rokov Gymnázia školských bratov

1. septembra 1993 sa v Bratislave – Rači prvýkrát otvorili brány novej školy. Novej nie budovou, ale svojim poslaním sprostredkovať mladým ľuďom popri kvalitnom vzdelávaní i kresťanské hodnoty a formáciu v tomto duchu. Škola bola zriadená Inštitútom školských bratov, ktorého zakladateľom je patrón kresťanských učiteľov svätý Ján de La Salle. Prví školskí bratia prišli na Slovensko v roku 1899 a až do mája 1950 pôsobili na trinástich miestach Slovenska. Po roku 1989 obnovili svoju činnosť v Bratislave – Rači zriadením základnej školy a neskôr gymnázia, ktoré v tomto roku oslávilo 10. výročia svojho založenia.

Prvé roky existencie gymnázia boli časom obetavej práce ľudí, ktorí stáli pri

jeho zrode, boli časom formovania pedagogického zboru a postupného rozširovania počtu tried. Vytvárali sa materiálne podmienky modernizáciou učebných priestorov, zakúpením didaktickej techniky a učebných pomôcok. Nie malé finančné prostriedky získané od rodičov, zriaďovateľa a Miestneho úradu v Rači boli vynaložené na obnovu a rekonštrukciu vnútorných zariadení budovy školy, na ktorých sa neúprosne podpísal zub času.

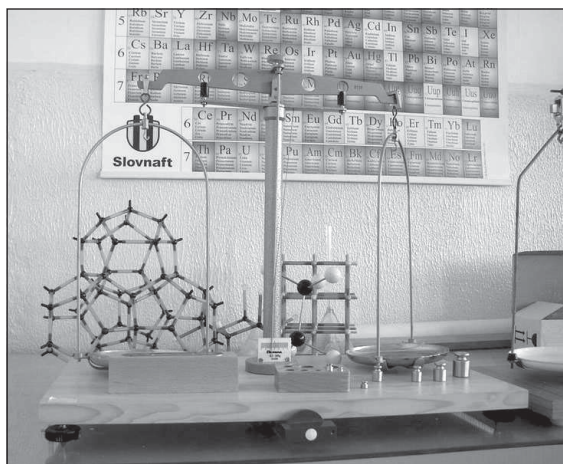
Oveľa dôležitejšie ako vytváranie materiálnych podmienok bolo a je hľadanie a uplatňovanie foriem a metód výchovy a vzdelávania v duchu zásad a princípov zriaďovateľa školy a jeho zakladateľa. Ovocím tohto procesu by mali byť samostatné osobnosti schopné konať slobodne

a zodpovedne, osobnosti pre ktoré sú slová evanjelia pravidlami hry, vnútornou motiváciou a konečným cieľom. Splniť tento cieľ je možné len v úzkej spolupráci všetkých zúčastnených: študentov, rodičov, učiteľov a zriaďovateľa, pričom diológ a spolupráca sa musia zakladať na vzájomnej úcte, na vzájomnom uznávaní vlastných úloh a spoločnej službe mladému človeku.

Učebný plán školy je zameraný na vyučovanie cudzích jazykov. Už od prímý sa vyučujú dva cudzie jazyky, anglický jazyk a alternatívne nemecký alebo francúzsky jazyk. Do gymnázia sú prijímané deti z katolíckych rodín, ale aj deti iného vierovyznania, ktorých rodičia súhlasia s katolíckym zameraním školy a jej výchovným pôsobením, pričom škola rešpektuje ich názorovú slobodu.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu sú i lyžiarske kurzy, školské výlety a exkurzie zamerané na spoznávanie histórie, kultúry a prírodných krás Slovenska. Medzi obľúbené aktivity študentov patria školské i mimoškolské

súťaže a vydávanie študentského časopisu SHOT.

Naši študenti sa zúčastňujú jazykových a prírodovedných olympiád a stredoškolskej odbornej činnosti. Najväčšími úspechmi boli tri prvé miesta v celoslovenských kolách. Študenti majú každý rok možnosť študovať na partnerských školách v Rakúsku, Nemecku a vo Francúzsku.

Do ďalších rokov prajem gymnáziu, aby sa spoločným úsilím rodičov, zriaďovateľa a vedenia školy, ako aj všetkých vyučujúcich a študentov, darilo vytvárať spoločenstvo, pre ktoré bude charakteristický nielen pedagogický zápal a tvorivá atmosféra, ale ktoré bude aj prameňom pravej ľudskosti postavenej na hodnotách evanjelia.

PaedDr. JOZEF VARGA
riaditeľ školy

**OVEĽA DÔLEŽITEJŠIE AKO
VYTVÁRANIE MATERIÁLNYCH
PODMIENOK JE VÝCHOVA K
SAMOSTATNÝM OSOBNOS-
TIAM SCHOPNÝM KONAŤ
SLOBODNE A ZODPOVEDNE.**

Mravce

FEJTÓN

Ked' sa u nás v paneláku po desiatich rokoch bez-mravčia objavili prvé mravce, ešte som netušil, že sa zdržia. A trvalo dlho, kým sa mi podarilo "vypudiť" ich z kuchyne.

Verím, že tento článok nie je dostávajúci na žalobu zo strany Slobody zvierat či inej inštitúcie, zaoberajúcej sa ochranou života. Podľa vzoru akčných filmov na HBO totiž končí rozsiahlym masakrom celých kolónií.

Prítomnosť mravcov v kuchyni mi spočiatku vôbec neprekážala. Človek aspoň nie je nikdy sám. Problémy nastali, keď som zistil, že sa mi pletú do môjho jedálneho lístka a stávajú sa zároveň konzumentmi aj konzumovaným obsahom. Kakao s utopeným mravcom, káva s kyselinou mravčou, chlieb s medom a mravcami mi po čase začali pripadať príliš stereotypné, a tak som začal konať.

Najprv som zvolil akýsi značkový sprej, po ktorom skapú. Aj sa tak stalo, ale za pár dní tu boli zas.

V ďalšej fáze som začal potraviny skrývať. Oni sú však tie potvory vynalievavé a hlavne hravé! Zvlášť dobré sú v hre na skrývačku, a tak som čoskoro našiel istú internetovú adresu, na ktorej okrem čistenia záchodov kolou píšu, že na mravce dosť zaberá detský púder. Kúpil som, skúsil som, sklapol som. Naozaj je pravda, že sa im v tom zle chodí, ale nepodarilo sa mi vyriešiť, ako púder umiestniť podľa možnosti aj na steny, pretože

stále sa vyrába iba púder citlivý na gravitáciu a v našej lekárni stále nedostali iný.

Kamarát mi poradil techniku, ktorú úspešne praktikoval doma: umiestnime klobásu na miesto, kde radi chodia. Keď je ich okolo klobásy zopár tisíc, všetkých zrušíme, spláchneme. Po čase opakovania

tejto techniky vraj nakoniec prišli kráľovné, lebo robotníkov už nebolo. Pekná metóda, ale neviem si predstaviť, že by u nás tá klobása na stole tak dlho vydržala. Klobása v našom byte má mnoho prirodzených nepriateľov vrátane mňa.

Neskôr mi kamarátka odporučila, že existujú pasce. Také za sto korún. Malé krmidlo, do ktorého výrobca nakvapkal sladkého jedu. Je dobre zašitý vnútri, takže mravec sa dnu dostane, ale môj jazyk nie. Problémom však bolo, že naše mravce uznávajú iba klobásky, opekané zemiaky, slaninku a mäso ako také. Zo sladkých

vecí ich zaujímal iba med, kde sa chodievali s obľubou vo voľnom čase utopiť. Ale sladké jedovaté pastičky ignorovali.

Neskôr mi v diskusnej skupine poradili skúsiť nejaký Lafarex. Hneď na úvod prezradím, že sa nedal zohnať v každej drogérii, iba „námatkovo“. Spoznáte ho podľa červenej škatuľky pomaľovanej mŕtvolami mravcov a tiež podľa názvu.

Vo vnútri nájdete malé vrecúška, v ktorých sú sušené vajcia, vyzerá to ako strúhanka. Smrdí to dosť po Biolite, tak som nekoštoval. Podľa návodu máte dať na miesta, kam chodia mravce, pár vrecúšok s odtrhnutým rohom. Ja návody na použitie neuznávam, vysypal som preto priamo celý obsah vrecúšok na vhodné miesta a išiel po foťák. Keď som sa vrátil, mravce už mali udalosť. Lafarex zjavne ich pozornosť upútal. Vytvorili dva rady, jeden – nenaložený – smerom od mraveniska a druhý naložený – nazad. Niektoré mravce sa hrdinsky pokúšali odniesť aj obrovitánske omrvinky.

Vidiac to som hneď odhalil, že mravenisko majú priamo vo vitríne. Stokrát sme ju čistili a stokrát sme tam vrátili obrovskú kôstku z ešte obrovského ovocia dovlečeného z Viedne. Na šlaktrafe-

nie. Ani neviem, ako sa to volalo. Kôstka bola plná obetavcov, ktorí sa pokúšali zachrániť aspoň kukly. No nezachránili. Pre mravce horor totiž začal.

Kukla – nekukla, aj tento je už po smrti. Neplatili mi ani len nájomné za používanie kôstky.

Kôstka putovala preč a pomocou Lafarexovej magistrály som objavil, že ďalšie kolónie mravcov sa nachádzajú pod kachličkami v kúpeľni. Tak som otvoril ďalšie dva maličké bufety blízko ich dier. Trh si sám určí, kde bude bufet a kde cintorín. Pod kachličky som dal Lafarex – ten totiž obsahuje okrem návnady aj jed, ktorý mravce sterilizuje. Nezabíja ich, iba postupne znemožní ich ďalšie rozmnožovanie. Po krátkom čase pohyb mravcov po byte naozaj ustal. Kde – tu sa dala vidieť skupinka nosičov, ako teperia mohutnú a výživnú porciu Lafarexu pre svoje larvy. Poprial som im dobrú chuť.

Nakoniec som ešte kúpil silikónový tmel a uzavrel (dúfam) všetky prístupy do kachličiek, už kvôli prevencii, aby nemali prípadné budúce kolónie kde bývať.

Teraz je tu otupno. Hádam sa zjavia šváby alebo také niečo.

ANDREJ SCHWARZ

Život - sloboda - povinnosť

ZAMYSLENIE

Narodenie. Čo tu robím? – Ja asi dýcham. – Bf. Ale je tu zima. – Mami, to si ty? – Ach, konečne teplo. Som šťastný. – Dakujem, mami.

Ja som hladný, mami, rýchlo sem! Prečo tu nikto nie je, keď som hladný?! Ach, mami, už si tu...konečne.

To je život! Som pánom v dome! Keď niečo chcem, hneď to dostanem. Ale niekedy aj bitku po zadku. No, ale rodičia ma majú radi. Čo je, poriadok v izbe? No určite! Prvé povinnosti. Škola – prestávky sú super. Povinnosti. Rozho-

dovať sám o svojom živote. Akú cestu si vyberiem? Pane, pomôž.

Skočím ešte s kamošmi do mesta.

Koľko starostí: „Ester, máš úlohy?“ „Peter, ten riad!“ Toto som kedysi tiež nerád počúval. Musíme sa o nich postarať. Bože, pomôž mi.

Pane, odpusť. Odpusť všetko zlé, čo som urobil. Dakujem Ti. Vedieš ma životom už dlhé roky. Dal si mi lásku a slobodu života. Nikto mi nedal viac. Cítim sa šťastný. „Ani ucho nepočulo“

PETER FIJALKA

Tretíkrát s pápežom

SPOMIENKY Z ROŽŇAVY

Svätý Otec bol na Slovensku už dvakrát a my sme dostali možnosť stretnúť sa s ním aj tretíkrát. Samozrejme, že sme využili túto možnosť a tešili sme sa na stretnutie s ním. A keď sme sa dozvedeli, že môžeme pripraviť pre viditeľnú hlavu Cirkvi aj nočný program, boli sme neopísateľne šťastní.

Všetky prípravy sa začali týždeň pred príchodom Svätého Otca. V pondelok sme sa stretli a začali uvažovať nad realizáciou nášho večerného programu. Rozdelili sme sa na modlitbovú, dramatickú, spevácku skupinu a hovorené slovo. Takmer týždeň sme sa snažili vylepšovať program, aby bol v konečnej fáze čo najlepši. V piatok, deň odchodu, sme mali celodennú generálku, kedy sme si celý program prešli dvakrát a modlili sa, aby všetko dopadlo dobre. Poobede sa každý šiel domov zbaliť a oddýchnuť si, pretože sme pred sebou mali náročnú noc. Stretli sme sa na stanici s plnými „hatižákmi“ a hor sa do vlaku. Poskládali sme sa do „štvoriek“ a užívali si cestu... Marek pobehoval po vagónoch s kamerou, sestry sa rozprávali o tom ako to celé dopadne, niekto si plnil svoj žalúdoček a iní sa rozprávali, alebo naivne si myslíac, že si oddýchnu, snažili sa spať.

**OD RODIČOV I CELEJ
SPOLOČNOSTI VYŽADUJE
DÔSTOJNOSŤ DIEŤAŤA VEĽMI
ŽIVÉ A CITLIVÉ SVEDOMIE.
OKOLO NEHO SA TOTIŽ
FORMUJE ALEBO RÚCA
RODINNÁ MORÁLKA
A NÁSLEDNE MORÁLKA
CELÝCH NÁRODOV.
JÁN PAVOL II.**

Ale cesta nebola dlhá. „Vylodili“ sme sa z vlaku, našli si svojho vedúceho skupiny, ktorý bol viditeľne označený fosforeskujúcim farebným svetielkom a poďho do autobusu. Keď si vezmeme do úvahy fakt, že nás bolo okolo 76 a kapacita bežného „malého“ autobusu je 40 ľudí, začalo sa to celkom veselo... Po chvíli nás však náš optimizmus prešiel, pretože zopár pánov policajtov sa rozhodlo, že nás nemôžu pustiť tam, kam sme sa mali dostať. Tak sme sa po krátkej chvíli nášho „nalodenia“ aj „vylodili.“ Ale brali sme to celkom športovo. Veď všetci dobre vieme, že Pán Boh dopustí, ale neopustí. A tak sme sa spievajúc pešo presunuli k inkriminovanej benzínovej pumpe a naskytol sa nám pohľad na pódium zozadu.

Boli sme radi, že sme tam, kde sme mali byť. Prekvapilo nás množstvo blata, ale po pár minútach nám to bolo všetko jedno, pretože sme už boli po „fáze čistoty.“ O 21.00 sme mali byť na generálke, ale po nepredvídaných okolnostiach sme mali meškanie. Boli sme dosť netrpezliví, ale po chvíli sme na to zabudli... Organizátori nás totiž poprosili, aby sme vyšli všetci na pódium a začali skákať. Najprv to bol divný pohľad, ktorým sme počastovali divákov, ale po krátkom vysvetlení sme pochopili. Mali sme odskúšať, či pódium udrží Svätého Otca a ostatných kňazov. A tak sme vyšli na pódium a začali nefalšovane skákať. Aspoň sme zabudli na nervozitu, odreagovali sa a trochu aj vybláznili. Potom už nasledovala samotná skúška, vyskúšali sme si len časť programu, ale aj pri tom sme sa poriadne nasmiali.

Všetci sme mali tancovať biblické tance, ale keďže javisko bolo malé, rozdelili sme sa na polovicu, ale aj tak sme tam urobili riadnu šarapatu, mikrofóny padali,

dosky pódia sa nebezpečne prehýbali a vyzeralo to dosť komicky. Ale generálku sme predsa len zvládli, aj keď sme museli obchádzať všetko dookola, pretože bodyguardom sme sa veľmi nepáčili.

Nasmerovali nás na miestnu školu, kde sme sa mali zložiť. Išli sme k nej dobrých 20 minút chôdze, privítal nás školský vlčiak, ale boli sme „doma.“ Zložili sme si našu batožinu, napapkali sa, doplnili sme posledné vrstvy oblečenia a vydali sme sa nazad. Späť sme prišli okolo 0.30 a nočný program sa nám začínal o 1.00, tak sme sa trochu popotulovali a potom už len hurá na program. Začali sme piesňami, pokračovali sme svedectvom našich spolužiakov z Ríma, neskôr boli biblické tance, modlitby, zamyslenia, scény, svedectá, čítanie o skutkoch Svätého Otca. Program sme spestrili pesničkami, ktorými sme chválili Boha. Tie dve hodiny, ktoré boli pre nás pridelené, sa minuli ani sme sa nenazdali a bol koniec. Taktiež sme mali radosť z ľudí, ktorí sa nezľakli zimy.

Po potlesku a pár postrechoch sme sa rozdelili na dve skupiny. Jedna skupina šla do školy spinkať a druhá skupina sa roz-

hodla ostať na nočný program aj naďalej. Ja som bola práve v tej druhej skupine, usadili sme sa na lavičky a sledovali nasledujúci program. V nočnom programe bola krížová cesta, náboženské piesne, hovorené slovo. Noc sa pomaly striedala s dňom a začalo svitať. Nadránom na javisko nastúpil mládežnícky zbor, ktorý mojich spolužiakov úplne rozhýbal, začali tancovať a šaliť sa... možno to bol iba nedostatok spánku. Ale to už bolo 6 hodín ráno a my sme museli opustiť sektor, v ktorom sme boli, lebo nebol náš, a tak sme sa rozhodli, že sa pôjdeme zbaliť do školy a hneď sa vrátíme. Tak sme sa v rámci rannej rozcvičky prešli, zbalili sme si veci, naraňajkovali sa, umyli a čersví sme sa vracali naspäť do nášho sektoru.

Čas plynul pomaly, ale nám to nevadilo, pretože sme boli super partia s dobrým úmyslom. Už bolo krátko pred príchodom Svätého Otca, medzitým došli už aj naši spolužiaci, ktorí cestovali až v sobotu a pridali sa k nám.

Neskôr, keď sa začalo slávenie svätej omše, bola som milo prekvapená, že Svätý Otec ju celebraval takmer celú. Bolo však vidieť a počuť, že bol strašne vyčerpaný. Prekvapilo nás aj prvé čítanie v maďarskom jazyku. Kázeň bola pekná a výstižná. Po pomerne krátkej sv. omši, sme mali asi ten najlepší pocit, aký sme len mohli mať. V našich srdciach bol prítomný živý Ježiš Kristus a premenil ho jeho živý námestník. Rozchádzali sme sa s dobrým pocitom, aj keď kyvadlová doprava nefungovala a tak sme sa na stanicu dostali pešo. Počkali sme si na špeciálny vlak a duchovne povzbudení sme cestovali domov podať svedectvo o tejto pozitívnej skúsenosti. Cesta naspäť s kamarátmi prebehla úplne v poriadku. Okrem úžasného pocitu nám ostala aj spomienka v podobe digitálnej nahrávky. Vrátili sme sa do školských lavíc, ale táto udalosť nám ostane do konca života v našich srdciach.

TERKA, GTA Košice
ZUZANA VAVROVÁ, GŠB Bratislava

Poézia sekundy I

ZUZANA VÁVROVÁ, GŠB

Oči – dar od Boha
pozrieš
vidíš svet
vidíš ľudí okolo seba
Oči
zatvoríš
vidíš vnútro
vidíš jas
vidíš smútok
čuješ hlas
Vidíš ľudí
potrebujú pomoc
Vstaň
daj im seba

Poézia sekundy II

ZUZANA VÁVROVÁ, GŠB

Neplač! Črepy v duši
Pán Boh dačo tuší,
upracú sa čoskoro.
Pravda prší.
Zanechala dieru v duši

Kvitnutie a trocha smrti

J. PALAČÁK, GTA

Prudký rozlet šindlí nad záhradou po
búrke:
Šindle rozbité v tráve, tráva zmáčaná
a rozváľaná
Deštrukcia? Zbláznené kvitnutie?
Tak, či onak sa veci menia a ako sa
časom kloníš
váhou domnelého poznania,
sklonia sa nad tebou
(zatemnia už aj tak malý priestor),

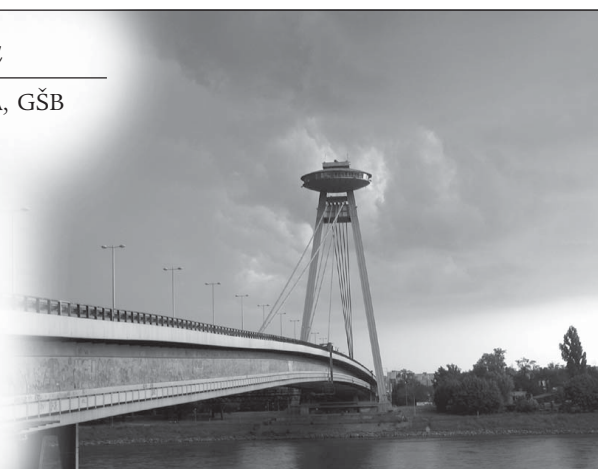
Bratislava

ZUZANA VÁVROVÁ, GŠB

Bratislava, Bratislava,
kde je tvoja dávna sláva.
Kde sú králi, kde sú dary,
kde sú staré dobré mravy?

Kam sa podel Dunaj čistý,
ktorý svoje brehy istí.
Kde sú rybky zo zlata,
kde čarovná komnata?

V tebe je tá komnata,
ak máš srdce zo zlata.

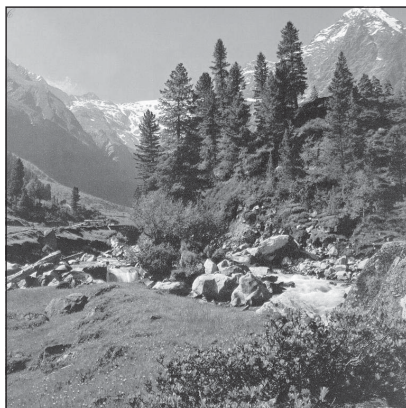

Voda

J. PALAČÁK, GTA

V lesnej studničke má chuť lístia
– les chutí ako voda
Čakanie; Najväčšími perami, ako
prstami, mrcinár
čarbe aj po škrupinkách vlastne aj
potom, ako vojdeš
do izby žiariacej zvnútra – svetličky –
rukami ľudí, čo sa stretli
(ona odovzdá to, čo sa jej dostalo
dostalo sa do nej, aj čo nechcela
čo chce najviac, je na darovanie;
a chráni)

Sedíš, rukami sa držiac kolien
opierajúc o ne bradu,
a nízko ponad dlážku sa zatiaľ tisne

do kútov teplo
Svetlo, aj sklo v tráve
jablone, ako sklopené viečka
hladké chrbty dlaní
holubie

ale zostanú stáť
– vraj sa vtedy všetky pasúce zvieratá
uložia
hlavou na juh, alebo východ...
... ako to bolo: svetlo zo svetla,
(bolesť sytená bolesťou – to sa však
nepovie)
radosť z tvojej radosti...
a malo byť potom veľa hudby,
rozprávania, lenže sme iba
o to mlčanie unavenejší

2

Aby však obrázok žiaril čo najjasnejšie,
je v dolnom rohu odtrhnutá púpava,
ktorá si líha
perami na vodu
– zmýva jej z vlasov slnko a vyplavuje jej
z vlasov vietor –
žiadnych vecí okolo sa nechytá
a prechádza
do monotónneho kyvkania pod
hladinou
Cez potok preskakuje chlapča
s bielymi lupienkami rebierok

Spod tenisiek sa mu do vody trúsi
hlina,
Špiní ju,
a hlúpučké púpavy napriek tomu
kvitnú ďalej,
strkajú hlávky do vencov,
vetra a mojej mame
do medu

3

... zrazu sa mi zazdalo, že vidím moju
mamu plakať;
Nevie žiadne chlapča, aký je ďalší skok
na chodníku,
ktorý môže stúpať, alebo klesať,
ktorýmkoľvek smerom sa vyberie
Príjme kríž vždy, keď sa prežehná

RADKA MURÍNOVÁ, GSM

Každé ráno...
Zasvietim si PRÁZDNOTU,
vidím ako sa sprchuje TMA,
a
idem do školy

Maranatha

PETER JUHÁS, GJB

Pane, keď vchádzam do Tvojho chrámu,
bezradný a bažiaci po
Tvojom dotyku,
Ty mocný a veľký vidíš
moju dušu malú,
zúfalo plakať s dýkou smrti
na krku.

Nechcem už žiť, ako teraz žijem,
príď, Pane, a vnor sa hlboko!
Klamár – jeho ústa – ústa
zmije,
každé ráno núkajú mi
jablko.

Jablko plné slabostí,
pretváranky a hnevu.
Jablko hadie so sladkou
chuťou smetia.
Čo ľudia od počiatku vekov berú
a smrťacu dužinu jeho
pôžitkársky jedia.

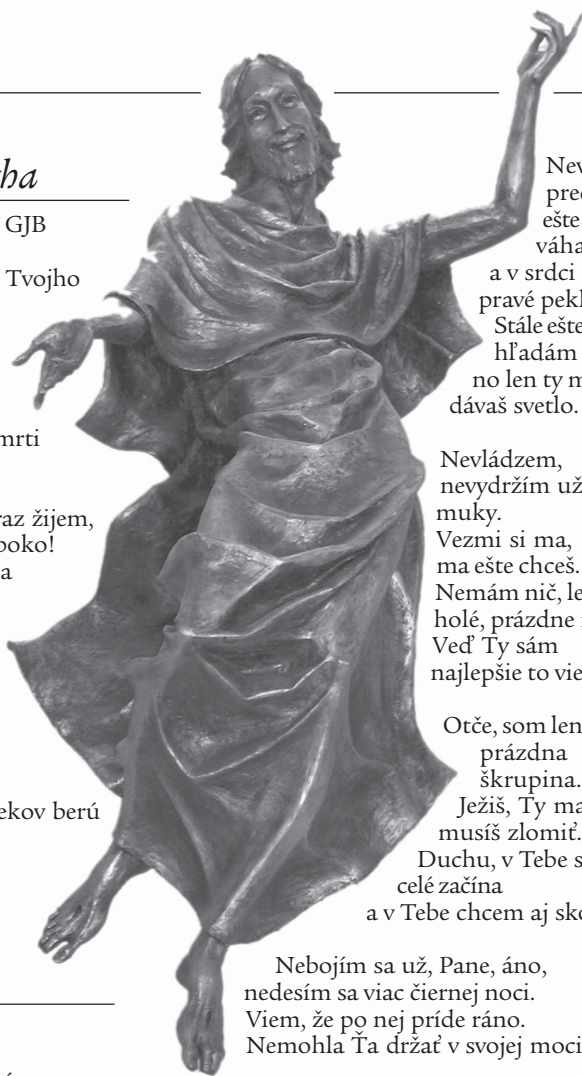
Pane, odpusť

PETER JUHÁS, GJB

Som milovníkom jabloní.
A duša moja úbohá narieka
zahalená v temnom závoji,
čo zastreje srdce človeka.

Lenže tá chuť, tá sladká chuť
a cesta ľahká široká...
Či kráčať ňou a či hnúť?
To otázka, čo rodí človeka.

Tá druhá zas úzka, kamenistá,
kde každý, každúcky krok bolí.
A duša, ó, Pane, tá duša čistá
brojí proti mojej slabej vôli.

Neviem,
prečo
ešte
váham
a v srdci mám
pravé peklo.
Stále ešte lúče
hľadám
no len ty mi
dávaš svetlo.

Nevládzem,
nevydržím už tie
muky.
Vezmi si ma, ak
ma ešte chceš.
Nemám nič, len
holé, prázdne ruky.
Veď Ty sám
najlepšie to vieš.

Otče, som len
prázdna
škrupina.
Ježiš, Ty ma
musíš zlomiť.
Duchu, v Tebe sa to
celé začína
a v Tebe chcem aj skončiť.

Nebojím sa už, Pane, áno,
nedesím sa viac čiernej noci.
Viem, že po nej príde ráno.
Nemohla Ťa držať v svojej moci.

Domov

RADKA MURÍNOVÁ, GSM

V krajine
rozkradnutých
morí
rozkvitne
na asfalte lúka
a ty sa opýtaš:
„Prečo nerastú margarétky
iba uprostred?“

Hrdosť na rodnú reč

MAREK KOTLÁR, GYMNÁZIUM
SV. KOŠICKÝCH MUČENÍKOV

Pod vysokými štítmí – priam nebeská
brána,
to krajina naša – Slovensko je zvaná.
Slovensko – môj domov a otčina,
prekrásna tvoja reč – slovenčina.
Kde si spevavú reč vzalo ?
Vari ti ju skalné bralo dalo ?
Kdeže ! Dali ti ju naši predkovia,
skromní, pracovití ľudkovia.
Proti cudzím oni nezbrojili,
ale krásne básne, piesne tvorili.
V tých básniach naša minulosť,
smútok, bôľ, žiaľ aj radosť.
Dnes slovenský spev sa stráca,
cudzia reč – tá sa ráta !
Prečo chýba zdravá tvrdosť ?!
Či sa stráca naša hrdosť ?!
Nestratí sa ! To si buďte istí !
Príklad dali naši hokejisti.
Ukázali svetu – máme na to !
Vybojovali nám cenné zlato.
Po ich vzore, aj keď pôjdem preč,
nikdy nezabudnem našu krásnu reč.

Motýľ

DENIS RICHARD, GSM

...bol tak nádherný
drsne krehký
pohladil ma modrými krídlami
a potom sme leteli
až kým nám nebo
nezmylo farbu

Na konci električky
svetlá ulice
...po dotykoch popáleniny
oči skĺzli po dverách
KONEČNÁ!

Radostný plač

M.REGRÚTOVÁ,
SZŠ SV. ALŽBETY, KOŠICE

...plač!
Nie pre bolesť...
Tak zač?!
Pre radosť.

Nový život,
láskou stvorený.
plače podľa nôt,
aby nebol jediný.

Rúčky maličké,
nôžky drobučké,
tváričku jako anjelič,
lež srdce čisté jako nik.

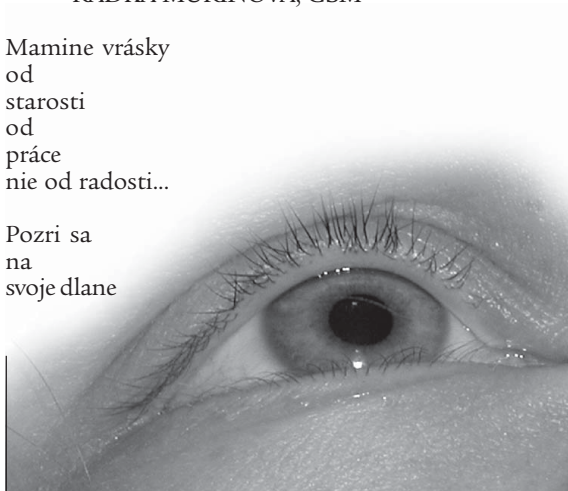
Dieťa nevinné
matka si privinie.
Srdce mu rýchlo bije,
Lebo je rado, že žije!

Vrásky

RADKA MURÍNOVÁ, GSM

Mamine vrásky
od
starosti
od
práce
nie od radosti...

Pozri sa
na
svoje dlane

Nič dobré nezaniká

17. 9. – 30. 9. sa uskutočnila výstava Joža Palaščáka a Stana Bilého na Gymnázium sv. Tomáša Akvinského v Košiciach.

Jedného z autorov, Joža Palaščáka, študenta štvrtého ročníka, sme požiadali o rozhovor.

Jožo, predstav nám výstavu, ktorú máš v priestoroch prednáškovej miestnosti v Gymnázium sv. Tomáša Akvinského.

Výstava vznikla z dvoch dôvodov: Som štvrták a chcel som zhrnúť moju doterajšiu tvorbu, keďže sa so školou čoskoro rozlúčim. Druhým dôvodom je, keďže sa budem pokúšať dostať na školu s umeleckým zameraním, niečo prezentovať. Okrem dvoch obrazov je výstava vlastne poskladaná z obrazov, ktoré som daroval a na ňu si ich len požičal. Keď sú takto pokope, môžem ich pekne nafotiť a tak všetko zdokumentovať.

Pod' me k užšie postavenej otázke – čo znamená tvorivosť v tvojom prípade?

Vo výtvarnej tvorivosti sa snažím, aby som vydával svedectvo, že tvorím na obraz Stvoriteľa a nie v negatívnom slova zmysle. Tvoríť je už samo osebe pozitívne a ja si myslím, že v prvom rade treba byť tvorivý v živote, vo vzťahoch. A potom sa to môže pozitívne prejavíť aj vo výtvarnej tvorbe alebo v literárnej.

Aké má teda tvorivosť miesto v živote človeka?

Zlo v ľuďoch spôsobuje komplikova-

nosť, pretože sa nemôžu pozrieť v pravde na seba, na veci a boli by nútení niečo meniť. A preto zlo všetko komplikuje. Kým dobro chce veci očistiť a zjednodušiť. A ja, čo sa týka tvorivosti, keď sa rozhodnem pre dobro, snažím sa priniesť do toho, čo robím, jas a svetlo. Môj otec povedal takú vec, že zlo je komplikované, dobro je komplexné. V komplikovanosti sa nikto nevyzná a nie je asi ani príjemné sa ňou zaoberať. A komplexnosť je ucelená, bohatá, rôzna a je v nej všetko na svojom mieste, je teda usporiadaná.

Ako by si pomenoval obraz dnešného sveta, moderného spôsobu života? Komplikovaný alebo komplexný?

Dnešný svet nie je iba ten moderný, on je oveľa širší. Ja si stále myslím, že závisí od ľudí ako ho vidia. Pretože, ak ho niekto vidí v Bohu, vidí ho jasnejšie a teda vidí v pravde komplikovanosť a na druhej strane aj komplexnosť. To, že ho Boh stvoril a že je tu stále prítomný, je viditeľné. Nič z dobra nespeje k zániku a má to zmysel.

Čo pre teba znamená výtvarné umenie?

Okrem toho, že je to spôsob, ktorým vyjadrujem svoje myšlienky a pocity, tak si myslím, že navyše je to spôsob nazierania na svet. A tak môžem vnímať, že v mnohých veciach je krása. Jedna vec mi v súčasnom umení chýba, súvisí to, myslím, s odzrkadlením ľudského vnútra, ktoré keď je dobité, veľa krásy nevydá, teda že v súčasnom umení sa stráca potreba hľadať krásu a pravdu.

Viem o tebe, že aj píšeš básne.

Aký má pre teba význam vyjadrovať sa básnickým slovom?

Na začiatku som sa pokúšal dať na papier kúsok zo seba a ponúkol som to iným. Chcel som vedieť, či sa dokážu na svet pozeráť ako ja. Bolo to vlastne hľadanie blízkeho človeka. Na druhej strane som spozoroval istý globálny pohľad na svet ponúkaný médiami, ktorý sa mi javil ako často opakovaný a hlučný. Chcel som, aby ľudia verili, že môže byť aj iný pohľad na svet a že je aj iný spôsob života. V poézii som teda povedal to, ako som osobne niečo videl. Neskôr mi už nešlo o to, aby ľudia videli niečo ako ja, ale aby boli schopní pozeráť sa vlastnými očami.

Čo by si odporúčal prečítať čitateľom časopisu Cesta?

Myslím, že každého osloví niečo iné. Ak niekto má chuť čítať, tak nech hľadá. Keď niečo hľadáme, tak to niečo sa nám aj ukazuje. A ak nieto má veľkú chuť niečo nájsť, tak to nájde. Je to ako s biblickým: klopte a otvoria vám, pýtajte, dostanete.

Mgr. MATÚŠ BARTKO

ilustrácia MATÚŠ DUCHOŇ, GSM

Predstavujeme

GYMNÁZIUM JÁNA BOSCA
ŠAŠTÍN-STRÁŽE

Len pre chalanov

Gymnázium Jána Bosca je katolícke gymnázium, ktorého zriaďovateľom je Slovenská provincia Saleziánov dona Bosca. Vyučovať na našej škole sa začalo v školskom roku 1991/92. Po prvýkrát sa maturitné skúšky konali v roku 1995. Doteraz má naša škola 265 absolventov. Väčšina z nich po skončení školy pokračuje v štúdiu na univerzitách na Slovensku i v zahraničí, najmä v Taliansku. Viacerí bývalí žiaci sa rozhodli pre duchovné povolanie.

Naša škola uplatňuje jednotu vzdelávania a výchovy v súlade s preventívnym systémom dona Bosca. Zvláštnosťou našej školy je, že ju navštevujú iba chlapci. Všetci žiaci sú povinne ubytovaní v internáte.

V školskom roku 2003/2004 navštevuje našu školu 118 žiakov. V učiteľskom zbore pôsobí 10 učiteľov, riaditeľom školy je Mgr. J. Goč, SDB. Učebný plán je organizovaný podľa plánov pre gymnázium všeobecného zamerania. Žiaci majú možnosť študovať anglický, taliansky a nemecký jazyk. V 3. a 4. ročníku majú žiaci rozšírené vyučovanie predmetu náuka o spoločnosti.

Je snahou nás, profesorov a aj vychovávateľov, saleziánov a aj laikov, aby sa výchovná ponuka nekončila posledným školským zvonením. Aj vďaka relatívne malému počtu študentov sa nám

► (dúfam) darí vytvárať otvorené a rodinné vzťahy. Nájsť si čas nielen na štúdium a knihy, ale aj na toho, s kým sa denne stretám na chodbách. Domov mládeže ponúka študentom pestrú paletu možností ako hľadať svoju identitu, naučiť sa niečo, nájsť si oblasť, v ktorej mám na to ukázať svetu, že aj ja tu som... Stretká, krúžky, víkendové výlety, hudba, šport, liga, akadémié, večierky, besedy – viem, všetko sú to známe slová, ale pre mňa majú nový význam, odkedy som tu na škole.

MAREK NÁDASKÝ
ANDREJ KŇAZE

Centrum od A do Ž

VITAMÍNY PRE ŠTUDENTOV GDB

V škole si profesori myslia, že trpíme nedostatkom vitamínu V (vedomosti), a tak nás napchávajú „liekmi“ v podobe skúšania, písomiek a podobnými zákernosťami. Aj keď protestujeme, že naša pečeň sa od toľkých liekov zblázni a že ohrozujú náš zdravotný stav, s pokojom nás odpíšu: „Ale veď my pamätáme na vaše zdravie. Vitamín A (alkohol) máte zakázaný, takže sa o pečeň nebojte!“

Nepriaznivo na nás pôsobí aj ovzdušie školy. Veď to poznáte... Je zamorené zápornými iónmi S- (stres). Tieto ióny dosahujú vyššiu koncentráciu najmä počas skúšania na hodinách chémie, biológie, fyziky, matematiky a ďalších predmetov. Zopár jedincov si zoberie protilátky PN (poriadne naučený). Ostatní však prežívajú krušné chvíľky a trpnu, či padne ich meno alebo nie.

Komplexnú zložku duchovnej výživy zabezpečuje provitamín SDB (saleziáni). Niektorí sa týmto blahodárnym vitamínom predávajú a skončia v seminári. Iní zasa poznajú mieru a radšej si doprajú vitamín Ž (žena), samozrejme až v manželstve. Aj keď treba povedať, že počas tých štyroch rokov strávených na GJB

trpia nedostatkom tohto dôležitého vitamínu, lebo náš „gympeľ“ je čisto chlapčenský :-).

A keďže je naša škola na Záhorí, niet divu, že horní chlapci z Tatier, Oravy a stredného Slovenska majú zníženú hladinu katiónov H⁺ (hory). Tým sú postihnuté ich oči, lebo sú zvyknuté pozeráť sa po vysokých kopcoch a nie po rovine.

Ešteže matka príroda je vynaliezavá a počíta aj s takýmito sťaženými podmienkami. Preto telo študenta od príchodu na GJB začne produkovať nadmerné množstvo vitamínov S (smiech), R (radosť), Z (zábava), ktoré blahodárne pôsobia na celú nervovú sústavu a pomáhajú kompenzovať všetky nepriaznivé vplyvy. A tak sa medzi študentmi vytvára perfektný kolektív a dlhodobé priateľstvá.

PETER ŠULEK

Cantica nova secunda

ZAHRANIČNÝ DEBUT

Hlavnou myšlienkou nášho speváckeho zoskupenia je dokázať, že spievať dokáže aj tá časť populácie, čo nenosí sukne.

Podarilo sa nám to aj 26. apríla 2003, keď sme navštívili mestečko Židlochovice, ležiace na Morave. V tento deň sa tu predstavili mnohé české spevácke zbory svetovej kvality. Ale aj jediný slovenský a čisto mužský zástupca – my. Pod taktovkou Mgr. Jána Schulza, známeho speváka a dirigenta, sa nám podarilo dať dokopy niekoľko kvalitných skladieb. Vynikli tu aj naše sólistické fenomény – Štefan, Marek, Marcel a Dano. Na Morave sme zanechali dobrý dojem, ale priniesli sme si aj povzbudenie do ďalšej práce.

Uvidíme, kam to toto 25-členné zoskupenie dotiahne, ale rozhodne chceme pokračovať v aktivitách aj tento rok. Veď sme dostali pozvanie do hlavného mesta hudby – do Viedne. Ale – určite o nás ešte budete počuť... JURAJ KOVÁČ

Športujem, športuješ

OSOBNÉ VOĽNO

Počas osobného voľna si môžeme program organizovať sami alebo využívame možnosti, ktoré pre nás pripravujú saleziáni. Od novembra do apríla sa zapájame do Šaštínskej hokejbalovej ligy – Šaštíncupu. Cieľom tejto akcie je, aby sa spriatelili žiaci medzi sebou, no i s inými chlapcami zo Šaštína.

Minulý školský rok sme vytvorili štyri družstvá a chlapci z okolia ďalšie štyri. Hráči prvých troch mužstiev na slávnostnom vyhlasovaní výsledkov dostali aj medaily.

JOZEF KOTRIS
STANO RADIMÁK

Na trase Don Bosco

ZÁJAZD V TALIANSKU

Patrónom našej školy je zakladateľ saleziánov a zakladateľmi školy sú saleziáni – to sú faktory, vďaka ktorým sa organizuje už niekoľko rokov poznávací zájazd do Talianska pre prvákov.

I my sme boli prváci. S batožinou a nadšením opustiť „zabývanú plochu“ sme očakávali 20. jún 2003, aby sme (poniektorí s čerstvými pasmi) prekročili slovensko-rakúsku hranicu.

A cesta bola dlhá. Väčšia časť v autobuse, menšia po vlastných a v Benátkach aj na typickej MHD – lodiach.

Päť dní. Počas tohto malého časového obdobia sme na území (už) Európskej únie prežili čas mimo školskej reality. A investovať sa oplatilo.

Benátky, Nave, Padova, Turín, Colle don Bosco, Miláno. Miesta, ktoré sú nám

už známe. Boli sme tam a všetko sme videli. A napriek tomu, že sme odišli, spomienky zostanú.

Spomienky na mesto na vode, jeho uličky, plavba loďou. Spomienky na veľkolepé baziliky v Miláne a Padove. Spomienky na Turín a Colle don Bosco. Byť tam, kde žil a umrel don Bosco. Vidieť Pinardiho kaplnku, Kostol sv. Františka, Baziliku Panny Márie Pomocnice – diela, ktoré postavil s minimom peňazí, ale s maximálnou dôverou v Boha. Pohybovať sa po miestach, kde žil Dominik Sávio a jeho známa družina Imakuláty. A celkom nakoniec postáť pri mŕtvom tele don Bosca, ktorý žije dodnes vo svete, a s modlitbou na perách konštatovať: „Je to sila!“

Výlet sa už dávno skončil. Ale ochranná ruka veľkého svätca, ktorého sme spoznávali, drží stráž nad naším gymnáziom.

MARTIN LIŽIČIAR

NOVÉ KATOLÍCKE GYMNÁZIUM V POPRADE

Do tretice všetko dobré...

Do rodiny katolíckych gymnázií pribudlo od školského roku 2002/2003 Cirkevné gymnázium Pavla Ušáka Olivu v Poprade. Po jedenástich rokoch účinkovania cirkevnej Základnej školy Š. Mnoheľa v Poprade a po deviatich rokoch práce Základnej umeleckej školy pri ZŠ Š. Mnoheľa v Poprade má toto mesto pod slovenskými veľhorami tretiu katolícku školu. V školskom roku 2003/2004 započala svoje účinkovanie v meste Katolícka univerzita v Ružomberku. Je za čo ďakovať Pánovi...

Už v roku 1991, keď bola zriadená Základná škola Š. Mnoheľa v Poprade, boli mnohí presvedčení, že Poprad a okolie potrebuje aj katolícke gymnázium. Vtedy však iniciátori zriadenia gymnázia pochodili ako Svätá rodina – v Betleheme pre nich nebolo miesto. Pre školu nebolo miesto napriek tomu, že farnosť vlastnila

školskú budovu, v ktorej v tom čase bolo umiestnené jedno z dvoch štátnych gymnázií. Čas plynul. Myšlienka zriadenia cirkevného gymnázia stále žila. Hľadali sa možnosti riešenia. Našli sa. V cirkevnej základnej škole poklesol počet žiakov, uvoľnili sa priestory. Okresný úrad v Poprade, ako správca budovy, dal súhlas na umiestnenie gymnázia v tejto budove. Na Ministerstvo školstva SR putoval návrh Rímskokatolíckej cirkvi – Biskupstva v Spišskom Podhradí na zaradenie školy do siete škôl. V prvý deň školského roka 2002/2003 nastúpilo 56 mladých chlapcov a dievčat do 1. ročníka. Začala sa písať kronika novej školy... V súčasnosti v štyroch triedach, dvoch ročníkoch, v študijnom odbore gymnázium – všeobecné zameranie, študuje 120 žiakov.

Prečo bolo potrebné zakladať nové cirkevné gymnázium, keď v Poprade sú dve štátne s dlhoročnou tradíciou? Odpo-

veď na túto otázku nám dá krátke zamyslenie sa nad dnešným mladým človekom a nástrahami všedného života. Dnešnú spoločnosť charakterizujú veľká disponibilita spotrebných predmetov, mnohostranné študijné možnosti a dokonalé komunikačné prostriedky. Mladí ľudia prichádzajú do kontaktu s masovokomunikačnými prostriedkami už od prvých rokov života, vnímajú skúsenosti všetkého druhu. Zaplavujú ich informácie všetkého druhu rôznymi kanálmi, pričom nie sú ešte schopní triediť a syntetizovať. Nevedia kriticky rozlišovať to, čo je pravé a dobré od toho, čo ním nie je. Nie vždy majú také náboženské a morálne základy, ktoré by im umožnili zaujať správny postoj. Často je obraz pravdy, dobra a krásy úmyselne zahmlievany a mladý človek nevie, ako sa orientovať. Podlieha prevládaniu vkusu, či skôr nevkus. Sme často svedkami anarchie ľudských hodnôt. Je dosť tých, ktorí nedokážu dať zmysel životu a v snahe uniknúť samote, oddávajú sa drogám, alkoholu, erotike. Tu má miesto a svoje poslanie kresťanská výchova: má pomôcť mladým ľuďom nájsť zmysel života. Súčasná pedagogika kladie veľký dôraz na výchovné

PaedDr. Ján Dravecký

**„POČIATOK MÚDROSTI JE
BÁZEŇ PRED PÁNOM
A POZNAŤ NAJSVÄTEJŠIEHO
JE ROZUMNOSŤ. BO
SKRZE MŇA SA ROZ-
MNOŽIA TVOJE DNI
A PRIDÁ SA TI K ROKOM
ŽIVOTA.“ (PRÍS 9, 10 – 11)**

prostredie. Každý výchovný proces sa rozvíja v istých daných podmienkach v priestore a čase, za prítomnosti osôb, ktoré sa medzi sebou správajú podľa racionálne riadeného a slobodne prijatého programu. Úlohou katolíckej školy je vytvárať výchovné prostredie osvietené

svetlom kresťanskej viery. Škola vychováva tým, že je... To je jedna z mnohých úloh nášho cirkevného gymnázia. Chceme to dosiahnuť prostredníctvom kresťanského vyjadrovania hodnôt, akými sú slová, sviatostné znamenia, vzájomné správanie a rešpektovanie základných prvkov kresťanského života. Poslaním každého gymnázia – aj nášho – je pripraviť absolventov na štúdium na vysokej škole. Proces vzdelávania chápeme ako proces odovzdáva-

nia poznatkov vedy, proces vytvárania postojov k svetu, k životu. Chceme ho uskutočňovať vo svetle viery. Pre tých, čo si myslia, že veda a viera si protirečia, uvediem epizódku zo života André Mária Ampéra. Tento fyzik, zakladateľ elektrodynamiky, podľa ktorého je pomenovaná jednotka elektrického prúdu, dal svojmu synovi toto odporúčanie: „Študuj veci tohto sveta! To je povinnosť vyplývajúca z tvojho povolania. No pozeraj na ne iba jedným okom, druhé vždy zameraj na večné svetlo. Počúvaj učencov, ale iba jedným uchom... Píš, ale len jednou rukou. Druhou sa pridržaj Božieho rúcha, tak ako sa dieťa drží otcových šiat. Bez tohto poistenia by si nepochybne narazil hlavou do múru.“

Naše gymnázium nesie v názve meno básnika katolíckej moderny, kňaza Pavla Ušáka Olivu. Narodil sa v Katlovciach pri

**NAŠA ŠKOLA JE MLADÁ.
DÚFAME, ŽE PÁN BOH BUDE
POŽEHŇAŤ NAŠU PRÁCU.
DRUHÝ ROK SA PÚŠŤAME DO
PRÁCE S VIEROU, ŽE AJ NAŠE
RODIACE SA GYMNÁZIUM
BUDE PREMÁHAŤ CHOROBNÉ
VPLYVY PROSTREDIA.**

► Trnave, ale životný osud ho priviedol na Spiš. Tu – v kňazskom seminári – bol vysvätený za kňaza. Tu začala jeho kňazská služba. Netrvala však dlho – jeden a pol roka po kňazskej vysviacke na následky tuberkulózy zomrel v Kvetnici, ktorá je dnes súčasťou Popradu. Pochovaný je na cintoríne v Poprade – Veľkej. Tým, že sme dali jeho meno do názvu školy, chceli sme vzdať úctu a hold nie len jemu, ale celej generácii básnikov katolíckej moderny. Žiaci školy majú v tomto kňazovi – básnikovi vzor, ktorý je hodno nasledovať. Aj keď vedel o svojej ťažkej chorobe, ako mladý človek nestratil zmysel života, rozvíjal svoje talenty a nikdy nestratil vieru a dôveru v Božie milosrdenstvo.

Naša škola je mladá. Každý mladý organizmus sa bráni chorobným vplyvom baktérií, vírusov a infekcií. Prosíme a máme nádej, že Pán Boh bude požehnávať našu prácu. Druhý rok sa púšťame do práce s vierou, že aj naše mladé, rodiace sa gymnázium bude svojou vitalitou premáhať chorobné vplyvy prostredia a – bohužiaľ – aj nežičlivcov. Vo svojej výchovno-vzdelávacej práci počítame s tým, že organizmus nášho gymnázia bude čerpať svoje sily tak z prirodzeného zamerania mladého človeka na krásu, pravdu a dobro, ako aj z nadprirodzených zdrojov viery v Ježiša Krista, z modlitieb, zo sviatostí a zo živého spojenia s Cirkvou.

PaedDr. JÁN DRAVECKÝ
riaditeľ školy

Maturanti sa lúčia

CZŠ SV. BAZILA

Hľa, rozlúčiť sa prichodí
v deň tento nádherný,
my napätí sme dnes pred vami,
a veľa toho ešte dopovedať chceme.

A zrazu jazyk umŕtvi
ten čin minulý, bolestný.
Vždy prijímajúc všetko bez zábran,
zabudli sme na vďaka chváľ...

□ Jak ťažko lásku vysloviť,
□ jak ťažko odprosiť...
□ Ō, Bože, ty sám vieš,
□ jak zabudli sme,
□ že tu prebývaš a bdieš.

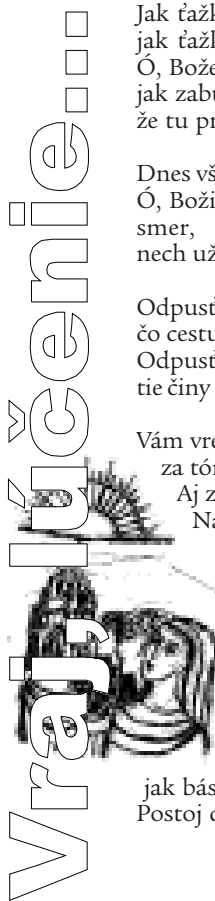
Dnes všetko splatiť chceme.
Ō, Božia milosť, riad' náš
smer,
nech už vieme.

Odpusťte teda, všetci vy,
čo cestu ste nám odkryli.
Odpusťte, drahí učitelia,
tie činy smelé – bez uváženia.

Vám vrelá vďaka za úsmev
za tón preláskavý,
Aj za ten, celkom iný.
Nad všetkým stojíš
Láska – ty,
Pán náš, jediný.

Dovidenia škola,
dovidenia
zostávajú.
Láskou
sprevádzaný, už
rečiem len,
jak básnik s nami:
Postoj chvíľa, bo krásna si.

MÁRIA

Tanier halušiek

FEJTÓN

Ano, aj dnes som sa dočkal konca vyučovania. Opäť nám ktosi odpustil písomku, iný nám zase naparil kopec úloh, ktosi opäť zabudol desiatu... Čože? Desiatu? No to som celý ja! Ráno by som spal do šiestej, a potom aby som stíhal všetko. Napriek odvodneniam tejto situácie cítim v bruchu hlad, ktorý pre zvukové efekty už dobrú hodinku otravuje môjho spoliadiaceho.

Netreba hádzať flintu do žita a na mieste umierať. Stačí, ak sa poponáhľam do jedálne, predbehnem pár „holubov“ a už si celý natešený nesiem obrovskú porciu voňavých teplých bryndzových halušiek. Vyžívam sa v tomto pocite a utešujem muzikantov vo svojom bruchu: „Už si oddýchnete, chlapci!“

Jedáleň je takmer prázdna. Sadám si za stôl, prežehnávam sa, lenže vtom mi napadne, že k ideálnej pohode ešte čosi chýba. Áno! Je to pohár vlažného mlieka. Krútim hlavou nad svojou zábudlivosťou a s vidličkou v ruke sa ponáhľam urobiť bodku za prípravami k výdatnému obеду.

Teraz je všetko v poriadku. Na mojej tvári opäť vidieť spokojnosť. Usmievajúc sa na profesorov, prichádzam k svojmu stolu.

A čo nevidím! Na mojom mieste sedí akýsi malý svišť. Možno z primy alebo sekundy. Na tom by nebolo nič, s deťmi si rozumiem, ibaže tento sa lačne prehrabáva v mojom tanieri. Chtiac-ne-

chtiac ho musím sledovať, ako sa s chuťou púšťa do mojich halušiek. Ak by som nemal pud sebaobrany, bezmocne by som sa prizeral, no v tej chvíli sa mením na divokého dravca brániaceho svoju korisť. Priskočím k nemu a spúšťam vodopád kriku! Cítim sa ako hlupák. Je predsa malý, bezmocný a... hladný... Ale čo ja? Veď on určite má svoj obed, tak prečo práve mňa ukracuje o pôžitok uhasenia hladu? A prečo na mňa tak nechápavo pozerá?! Upokoj sa až

krokodílie slzy zliezajúce po tvári môjho malého kamaráta. Moju dušu preniká meč súcitu. Nedokážem zobrať jedlo hladnému dieťaťu. K slovu sa dostáva kresťanská morálka a situáciu riešim podľa hesla: „vlk sýty, aj ovca celá.“

Vidličkou robím čiaru cez tanier halušiek, a keď sa na mňa chlapček nechápavo usmeje, dostávam zelenú. Spoločne baštíme tento skromný pokrm našich babičiek, spoločne sa modlíme, zoznamujeme, rozprávame o dievčatách... a lúčime sa.

V jedálni ostávam sám ako prst. Pri srdci ma hreje krásny pocit. Jurko sa mi pred odchodom ešte ospravedlnil.

Opäť sa spokojne rozhliadam po prázdnej jedálni a inhalujem ticho a pokoj. Môj pohľad najprv skočí ku krížu visiacemu na čelnej stene a... k vedľajšiemu stolu na plný tanier studených, *mojich* halušiek.

JOZEF SÚKENÍK
repro na tejto a ďalšej strane: ZRNO

NA HODINE DEJEPISU

- O pochovávaní v skrčenej polohe:
- A tak ich poskladali do hrobu.
- Človek zručný mal mohutné tesáky.
- Organizovali sa preteky v speve.

NA HODINE MATEMATIKY

- Choďte ukázať špongii vodu!
- Musíme nájsť takú odmocninu, aby sa to navzájom vzrušilo.
- Keď to pomáha, tak prečo by sme si neškrtali?!
- No Lucia, poďte mi to urobiť!
- Džugvajs, nič nebudete počítať!
- Píše sa to... Voči oši...
- Matematika je vec sedacieho svalu.
- Lukáš, častejšie choď na to WC. Okrem iných vecí treba tam aj toto robiť.

- Trojuholník ABC s pravým uhrom (uhlom) pri vrchole C.

NA HODINE NÁBOŽENSTVA

- Faraón si zavolať pôrodné babince (babice).
- Izraeliti sa začali v Egypte veľmi množiť.
- Mojžiša dala do košíka, ktorý namazala slamou (smolou).
- Mojžiš si postavil zlaté prasa.
- ...aby dal Tobiaša za manželku Säre.
- Bibliu napísali ľudia svojím jazykom.

NA HODINE CHÉMIE

- Na koniec chemickej reakcie sa dopíše...
- Vozík (vodík) sa teda bude správať...
- Kyslík je taký. Len daj a daj a daj!
- Elektróny sa navzájom pária.
- Nerobíme to len preto, aby nás to obšťastnilo.
- Muž odrezal žene hlavu a ona ešte sedem dní utekala.

NA HODINE FYZIKY

- Pôjdeme do tri metre od brehu.
- Malým napísané veľké gé (F_G).

NA HODINE BIOLÓGIE

- Podľa počtu letokruhov zistíme koľko má rok stromov.
- Napíšte si nadpis: Hospodárenie vody s rastlinou.
- Žili na našej zemi.
- Vakuola obsahuje bunkovú šťavu (šťavu).
- Darwin bol biologista.

NA HODINE GEOGRAFIE

- Keď sa teplota oteplí.
- A odtiaľto sa budú rozutekovať.

Z DIEĽNE ŠTUDENTOV humor

- Je to kopec, ale rovný.
- Ďalej je to výroba kvetín v Holandsku.
- A nebol to náhodou chrám boha Afrodity?

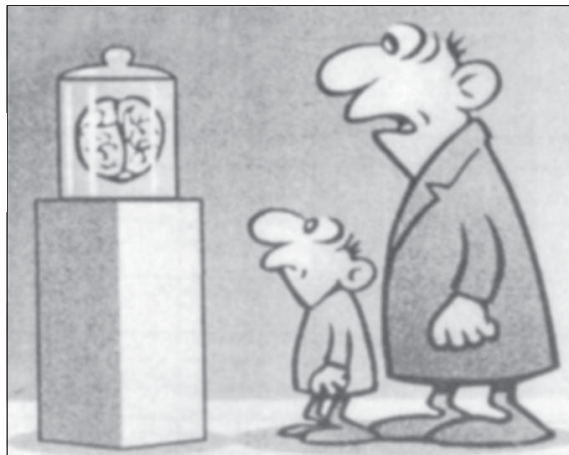
INÉ HODINY

- Mi nadáva do prasa!
- Ťa utopím v tej kľučke!
- Zobrala ruku do sekery.
- Tú hubu si mal už dávno omočiť (namočiť)!
- Obnažený medzi ženami. (Sám medzi ženami.)
- Dnes bola v autobuse plná tiskanica.
- Harry Potterko - Harry Potter II.
- 16 rokov s ňou fintil...
- španielskú barokovú literatúru predstavuje Kaligula
- To je základné pravidlo: Vyrušujem vtedy, keď ma učiteľ nevidí
- Malí sme rovnicu, ktorá je zmazaná...
- Pomáhal jej strýko Mardochej, ktorého vychovala.

- Uč.: Ako držíme volant z frajeriny?
- Ž: Bez rúk.

- Jeden človek vymyslel fúrik a musel ho ťahať.
- Keby lenivosť kvitla, tak tu máme taký záhon ruží...
- V básni Otcova roľa básnik plače, lebo mu zhorelo pole.
- Štúr sa neoženil, lebo sa nestihol.
- Jánošík mal v opasku zlatú žilu.
- Guľôčka? Bola to taká bučľatá tichá žena.
- V diele Revízor vystupuje podvodník Chruššov.
- V románe Mŕtve duše chodí obchodník po ruských statkoch a zbiera mŕtvych poddaných.
- Pozitivismus znamená, že písal o pozitívnych javoch.

- Kde sa zastavil Konštantín a Metod cestou do Ríma?
- V Ríme.

*Synak, toto je mozog. Ten Ťi robí s ľuďmi
divné veci...*

- Senátori ho dobodali, zomrel až na smrť.
- Slovania verili v náhrobný život.
- Kráľ nesmel povýšiť cudzincov do druhého stavu.
- Mária Terézia zaviedla tereziánsky kanister.
- V Mezopotámii písali na hliníkové doštičky.

KUPÓN

*Každému sa raz stane...
Nikto nie je dokonalý...
Aj múdry schýbá...*

ŽIADAM O OSPRAVEDLNENIE, že som sa na dnešnú hodinu z rôznych dôvodov nemohol(la) pripraviť. Je to výnimka, a preto ako takú ju prosím zaregistrovať Vaším podpisom. Moja príprava v budúcnosti už bude opäť podľa všetkých pravidiel.

.....
podpis skúšajúceho

*(Tento kupón platí pre školský rok 2003/2004 jednorazovo ako ospravedlnenie len pri ústnom skúšaní na jednej hodine pri predložení celého vydania časopisu. Nevys-
tribuj! Samostatný kupón je neplatný!)*

